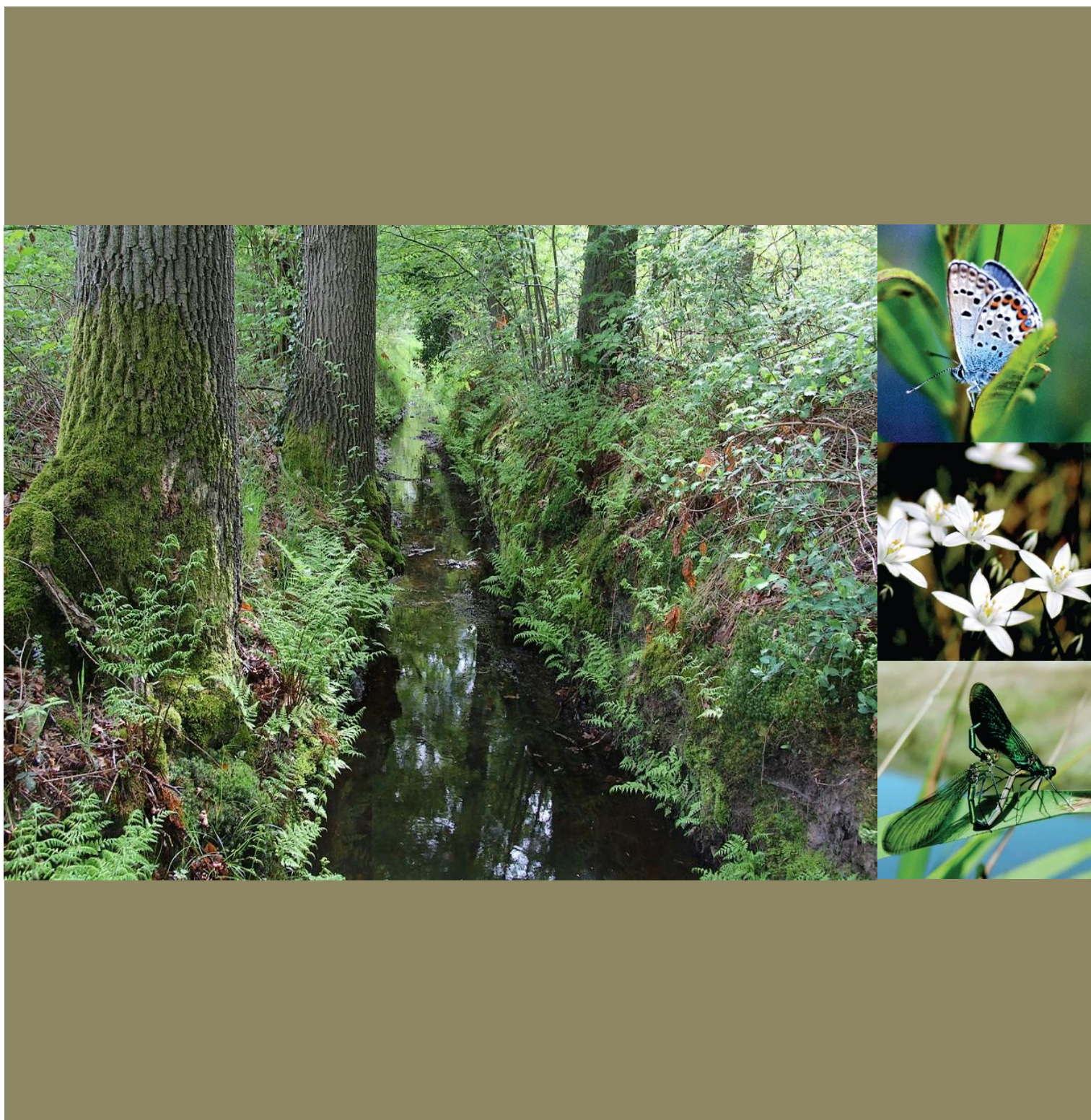

Quickscan natuurtoets inrichting BBI-percelen Winterswijk Oost

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

rapportnummer 1300

Quickscan natuurtoets inrichting BBL- percelen Winterswijk Oost

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Colofon

Zelhem : mei 2013

Rapportnummer : 1300
Projectnummer : 2064

Opdrachtgever : Dienst Landelijk Gebied
Contactpersoon : Dhr. Tom Paternotte

Opdrachtnemer : Stichting Staring Advies
Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem
T 0314 641910
F 0314 641909
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

Auteur(s) : ing. R. Boerboom / drs. L.M.A. Witjes

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Stichting Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Stichting Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Stichting Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Stichting Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Stichting Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Stichting Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	13
3.1	Methode	13
3.2	Resultaten	14
4	Flora- en faunawet	22
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	22
4.2	Wettelijke consequenties	26
5	Conclusie	27
	Bijlage 1 Impressie plangebied	28
	Bijlage 2 Instandhoudingsdoelstellingen Wooldse Veen	30
	Bijlage 3 KISAL	31
	Bijlage 4 Wettelijk kader	32

1 Inleiding en doel

Dienst Landelijk Gebied heeft voor 24 hectare BBL-bezit in het WILG-project Winterwijk Oost voor vier deelgebieden in het stroomgebied Osink-Bemersbeek inrichtingsplannen opgesteld. Voorafgaand aan de vergunningverlening en uitvoering hiervan moeten de deelgebieden Kottense Veen, Aerden Kruijk, Schippersbeek en Bemersbeek ecologisch beoordeeld worden in het kader van de Flora- en faunawet. De heer Paternotte van Dienst Landelijk Gebied is betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren op deze locaties. Een quickscan natuurtoets is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande ontwikkelingen schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming kunnen worden gebracht met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Voor elk van de deelgebied wordt hieronder het landschap beschreven en aangegeven welke maatregelen getroffen worden in het gebied (*bron: rapport Osink-Bemersbeek Winterswijk, Dienst Landelijk Gebied*).

Beschrijving van de deelgebieden

Deelgebied Kottense Veen

Het Kottense Veen is een jonge heideontginning (zie figuur 1 en bijlage 1). Het is een open landschap met voor Winterswijk Oost grote percelen. Het bosblok is een restant van de bossen uit de industrialisatieperiode. Het gebied grenst aan het Wooldse Veen, een Natura 2000 gebied, waar Natuurmonumenten recent maatregelen heeft getroffen om het gebied te vernatten. Het Kottense Veen grenst ook aan Duitsland.

Deelgebied Aerden Kruijk

In dit gebied bestaat een tweedeling tussen de voormalige woeste gronden met heide en de oostelijk gelegen kampongingningen (zie figuur 1 en bijlage 1). Deze tweedeling is niet meer goed visueel waarneembaar. Er ligt een klein omwald eenmansesje in het zuidelijk deel. Het oostelijk deel kent een bijzondere waterkering om het zuur afstromende neerslagwater, buiten de kalkrijke kwellaagte te houden. Deze wal is alleen nog aan de zuidwestzijde van de kwellaagte aanwezig. Op de oude houtwallen in dit gebied komen haagbeuken voor. Op de heideontginning staat nu bos in stroken. Tussen het bos liggen weides. Dit maakt het gebied kleinschalig en afwisselend.

Deelgebied Schippersbeek

Het gebied is een jonge veenontginning (zie figuur 2 en bijlage 1). Er zit een regelmatige opzet achter deze ontginningen. Dit maakt dat er lange zichtassen lopen over het beekdal van de Schippersbeek, met zijn reliëf. De oude structuren van dit gebied zijn deels niet meer zichtbaar. Houtwallen die deze structuren zichtbaar maakten zijn verdwenen of onderbroken. Met name in het zuidelijk deel is dit het geval, het landschap is hier minder kleinschalig geworden dan het was.

Deelgebied Bemersbeek

De beek zoals hij er nu ligt is gegraven en is een diepe sloot die door het landschap snijdt (zie figuur 2 en bijlage 1). Aan weerszijden liggen essen. Langs de beek staat geen beplanting, dit maakt dat het gebied open is en deel uit maakt van de grotere open ruimte die eromheen ligt.

Geplande werkzaamheden

Deelgebied Kottense Veen

- De grensdijk is kenmerkend voor het gebied en is goed zichtbaar door losjes verspreide berken die er her en der op groeien. Dit beeld wordt versterkt door de aanplant van berken op het deel waar bomen ontbreken.
- De laanbeplanting langs de Kuipersweg blijft onaangetast door de nieuwe inrichting van het gebied.
- De interne sloten op het perceel worden gedempt. De huiskavels worden afgewaterd via een deels nieuw aan te leggen sloot en duikers. Om water vast te houden op het perceel wordt

een kade aangelegd aan de noordkant van het perceel. Door het dempen van sloten zullen grotere stukken van het perceel vaker, met name in de wintermaanden, nat zijn.

- Om recreanten te wijzen op de mogelijkheid om het gebied te betreden worden bankjes geplaatst op verschillende plekken.

Deelgebied Aerden Kruijk

- De scherpe overgang tussen het bos en de weiden blijft gehandhaafd door de rand strak te houden.
- Het verdwenen deel van de houtwal wordt teruggebracht.
- Het oorspronkelijke eenmansesje in het gebied wordt weer in gebruik genomen als akker.
- De esrand wordt hersteld.
- De ontwateringen in het gebied worden gedempt.
- De diepe A-watgang aan de zuidzijde van het gebied wordt naar het oosten omgeleid. Vervolgens kan de watgang via de westelijke bermsloot van de Kuipersweg worden teruggeleid.
- Om recreanten te wijzen op de mogelijkheid om het gebied te betreden worden bankjes geplaatst op verschillende plekken.

Deelgebied Schippersbeek

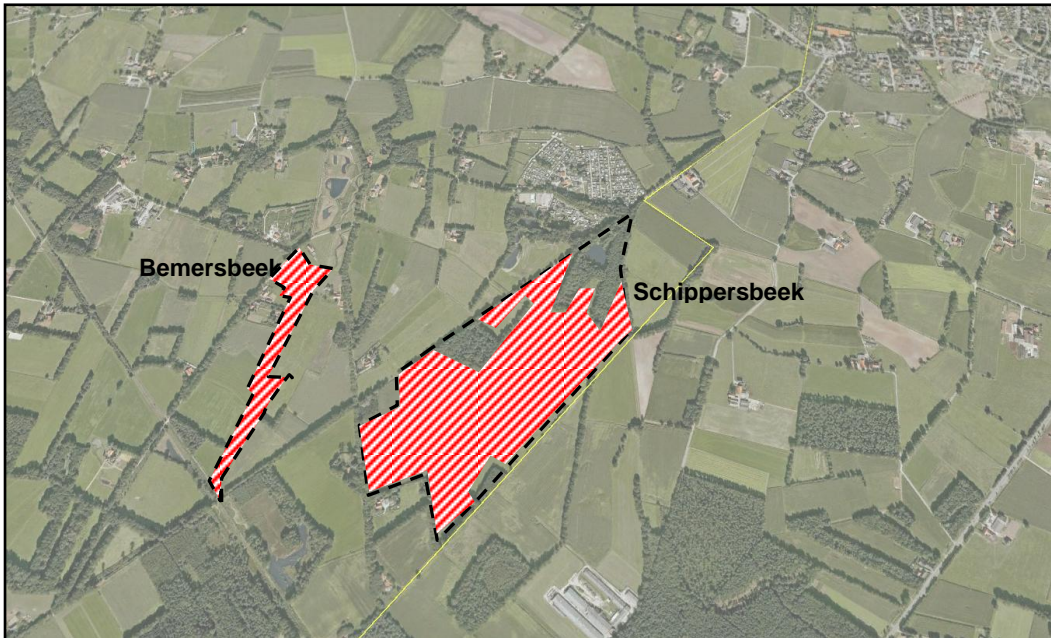
- Haaks op de beek en op de glooiingen in het gebied staan bomenrijen. Dit zijn resten van houtwallen die zijn overgebleven na het ontginnen. De bomenrijen worden uitgebreid in de bestaande noord-zuid richting.
- De natuurlijke waterscheiding in het gebied is doorgraven met een sloot, deze wordt gedempt. De huiskavels aan de zuidwestzijde krijgen een afwatering via een deels nieuw aan te leggen sloot naar de Beemerbeek. Er ontstaat opnieuw een drassig gebied in het zuiden en langs de zuidoever van de Schippersbeek. Aan de noordkant van de beek wordt water geborgen in af te graven laagtes, Het profiel van de Schippersbeek wordt ondieper gemaakt. Hierdoor wordt de waterstand ten op zicht van het maaiveld hoger, ook omdat er een stuw voor de onderdoorgang met de Blankersweg wordt geplaatst, De weg wordt opgehoogd zodat hij droog blijft. De stuw laat water over, zodat het waterniveau minimaal 20 cm lager is dan de weg. Om te voorkomen dat voedselrijk water op de schrale graslanden komt, komt er een kade aan de zuidzijde van de beek die het water keert.
- Om recreanten te wijzen op de mogelijkheid om het gebied te betreden worden bankjes geplaatst op verschillende plekken.

Deelgebied Bemersbeek

- Bij de inrichting van het gebied wordt binnen de kaders van de landbouwgronden ruimte gegeven aan water en de begroeiing die hierbij hoort. Dit zal een strook bos langs de beek opleveren.
- De esranden die zijn afgesleten worden hersteld.
- Het profiel van de beek wordt aangepast zodat het niet zozeer een diepe snede is. Maar een smal ondiep stroompje. De grond direct naast de beek gaat deel uitmaken van het stroomgebied van de beek wanneer er grotere waterafvoer is.
- In het gebied wordt een pad gemaaid zodat er gewandeld kan worden.
- Om recreanten te wijzen op de mogelijkheid om het gebied te betreden worden bankjes geplaatst op verschillende plekken.

Figuur 1. Ligging van de deelgebieden Kottense Veen en Aerden Kruijk. In zwart staan de contouren van de deelgebieden. De in rood gearceerde percelen worden ingericht.

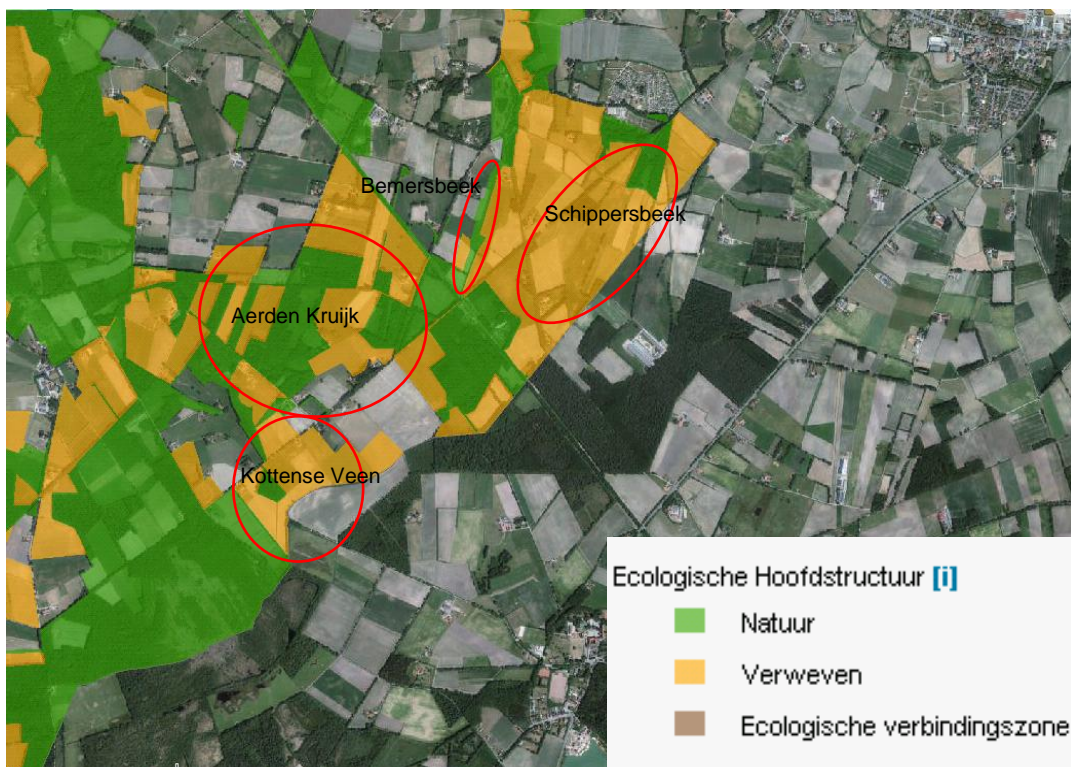
Figuur 2. Ligging van de deelgebieden Schippersbeek en Bemersbeek. In zwart staan de contouren van de deelgebieden. De in rood gearceerde percelen worden ingericht

Beschermde status plangebied

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweven en ecologische verbindingzones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweven is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingzones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

De deelgebieden liggen binnen de EHS (zie figuur 3). Binnen de Ecologische Hoofdstructuur geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat ruimtelijke ontwikkelingen niet mogelijk zijn als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Ook dan moet schade zoveel mogelijk worden voorkomen en eventuele resterende schade gecompenseerd worden. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegd gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken heeft de provincie de te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied gespecificeerd. In de gehele EHS geldt de landschappelijke verwevenheid van natuur, bos en landschapselementen met cultuurgronden als wezenlijk kenmerk. Daarnaast zijn er per regio nog specifieke kenmerken aangewezen.

Figuur 3. Ligging van het deelgebieden (rood) ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Kernkwaliteiten

Gedeputeerde Staten beschouwen een ruimtelijke ingreep als een significante aantasting van kernkwaliteiten en omgevingscondities wanneer deze kan leiden tot de volgende effecten:

- Een vermindering van areaal en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die aangewezen zijn voor nieuwe natuur en agrarische natuur.
- Een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingszones en tussen de verschillende leefgebieden in de overige delen van de EHS. In het bijzonder de vrije verplaatsing van herten en wilde zwijnen binnen het gehele bos- en natuurgebied van de Veluwe.
- Een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten, waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is en als zodanig worden genoemd in de AmvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora en Faunawet.
- Een vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden (aaneengeslotenheid).
- Een belemmering voor het verloop van natuurlijke processen in de grote eenheden.
- Een verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van HEN-wateren.
- Een verandering van de grond- en oppervlaktewater-omstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewater situatie (verder) aantast.
- Een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting in stiltebeleidsgebieden en stiltegebieden (in geval de norm van 40 decibel wordt overschreden).

Specifiek voor Oost-Gelderland zijn de volgende kernkwaliteiten geformuleerd:

- De beken met hun landschappelijke, ecologische en hydrologische samenhang met hun omgeving. In het bijzonder: Lindense Laak en Heksenlaak in de Graafschap, de Winterswijkse beken en de beken op de rand van het Oost-Nederlandsplateau.
- De samenhang en verbindingen tussen de grote Oost-Gelderse natuurkernen via kleinere rivieren en beken en de daaraan gekoppelde ecologische verbindingszones: Dortherbeek, Buursebeek, Berkel, Groenlose Slinge, Veengoot, Baakse beek, Boven Slinge/Bielheimerbeek en Oude IJssel.
- De verbinding tussen de restanten van (natte) heideterreinen, heischrale terreinen en blauwgraslanden binnen de Graafschap (met bijvoorbeeld Grootte Veld, Beekvliet) en Winterswijk (met bijvoorbeeld Wooldse veen en Korenburgerveen) door het middengebied van de Achterhoek (met Lievelderveld, Koolmansdijken, Nijkampsheide, Konijnendijken).
- Het vanuit ecologisch opzicht samenhangend geheel van landgoederen, natuurgebieden, bossen, beken en landschapselementen in het kleinschalige agrarisch cultuurlandschap waarvan soorten als de das, amfibieën, en vleermuizen afhankelijk zijn.

Effectbeoordeling EHS

De brede doelstelling voor de gebieden is het aanleggen van 'nieuwe natuur'. Hieronder staat per deelgebied beschreven waarop de inrichting van het gebied is gericht (*bron: rapport Osink-Bemersbeek Winterswijk, Dienst Landelijk Gebied*).

Deelgebied Kottense Veen

De maatregelen die in dit gebied worden uitgevoerd om het gebied te vernatten en waardevolle ecologie een kans te geven, zorgen ervoor dat in het gebied heide en drassige veldjes

terugkomen die van oudsher voorkwamen. Zo blijft het een open veld met een variatie aan landschappen.

Conclusie

Voor deelgebied het Kottense Veen kan geconcludeerd worden dat de kernkwaliteiten van de EHS niet worden aangetast. In de huidige situatie is het gebied in agrarisch gebruik. Deze percelen worden omgezet in natuur. Het perceel bos binnen het plangebied zal behouden blijven. De EHS zal door de maatregelen alleen maar versterkt worden. Onder de, als kernkwaliteit genoemde, beken met hun landschappelijke, ecologische en hydrologische samenhang met hun omgeving vallen niet de te dempen sloten op het perceel.

Deelgebied Aerden Kruijk

In dit deelgebied vormt het bos het kader waarbinnen natuurontwikkeling mogelijk is. Deze ontwikkeling is gericht op het ontstaan van graslanden op vochtige gronden. Enkele cultuurhistorische elementen zullen worden versterkt.

Conclusie

Voor deelgebied Aerden Kruijk kan geconcludeerd worden dat de kernkwaliteiten van de EHS niet worden aangetast. De EHS zal door de maatregelen alleen maar versterkt worden. Bospercelen binnen het plangebied blijven behouden. Onder de als kernkwaliteit genoemde beken met hun landschappelijke, ecologische en hydrologische samenhang met hun omgeving vallen niet de te dempen ontwateringen in het gebied.

Deelgebied Schippersbeek

De beek, oude structuren en de ondergrond maken de omgeving van de Schippersbeek divers. Voor het inrichten van het gebied is dan ook gekozen om voor al deze onderwerpen maatregelen te nemen. Bij de beek staat het bergen van water centraal. De restanten van oude singelstructuren zijn de aanleiding om de oude landschappelijke structuur van de broekontginning terug te brengen, die uniek is voor Winterswijk-Oost. De voormalige landbouwgronden worden ingezet om de ecologische waarde te vergroten, waarbij de sloten die het natuurlijke watersysteem verstoren gedempt worden.

Conclusie

Voor deelgebied Schippersbeek kan geconcludeerd worden dat de kernkwaliteiten van de EHS niet worden aangetast. De EHS zal door de maatregelen alleen maar versterkt worden. Onder de als kernkwaliteit genoemde beken met hun landschappelijke, ecologische en hydrologische samenhang met hun omgeving vallen niet de te dempen ontwateringen in het gebied.

Deelgebied Bemersbeek

Dit gebied is aangewezen als toekomstige verbidingszone. Door de inrichting zal het hier geschikt voor worden. De natuurwaarden zullen verbeteren doordat het gebied langduriger nat zal zijn. Dit bevordert het ontstaan van beekbegeleidend bos langs de beek.

Conclusie

Voor deelgebied Bemersbeek kan geconcludeerd worden dat de kernkwaliteiten van de EHS niet worden aangetast.

Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde

natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het dichtstbijzijnde (Nederlandse) Natura 2000-gebied 'Wooldse Veen' ligt nabij de deelgebieden het Kottense Veen en Aerden Kruijk (zie figuur 4). Het Wooldse Veen grenst aan het in Duitsland gelegen Burlo-Vardingholter Venn. Dit hoogveenengebied is ook als Natura2000 aangewezen.

Figuur 4. Ligging van het deelgebieden (rood) ten opzicht van de Natura 2000-gebied 'Wooldse Veen' (groen).

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Per Natura 2000-gebied zijn in de Ontwerpbesluiten de instandhoudingsdoelen benoemd. Dit betreffen een aantal soorten en habitats die kenmerkend voor het gebied zijn. Ruimtelijke ontwikkelingen mogen niet leiden tot een significante verslechtering van deze instandhoudingsdoelen.

Voor het Natura 2000-gebied 'Wooldse Veen' zijn voor onderstaande habitattypen en habitatsoorten instandhoudingsdoelen geformuleerd. In Bijlage 2 zijn per habitat/soort de instandhoudingsdoelen toegelicht.

Habitattypen:

- H7110A Actieve hoogvenen (Complementair)
- H 7120 Herstellende hoogvenen
- H91D0 Hoogveenbossen

Habitatsoorten:

- H1166 Kamsalamander

Elke ruimtelijke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of de plannen een significant verstorend of verslechterend effect hebben op de natuurwaarden in het betreffende gebied

(instandhoudingsdoelen). Indien significante verstoring of significante verslechtering niet op voorhand kan worden uitgesloten, dient een 'passende beoordeling' te worden uitgevoerd. Kan significante verstoring worden uitgesloten, maar kan er wel (niet significante) verslechtering plaatsvinden, dan is een verslechteringstoets vereist. Op basis van de passende beoordeling of een verslechteringstoets kan een aanvraag voor een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet worden ingediend. In het geval de passende beoordeling niet de zekerheid verschaft dat er geen sprake is van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied, moet de vergunning worden geweigerd c.q. kan het project niet worden uitgevoerd of het (bestemming) plan niet worden vastgesteld, tenzij er geen alternatieven zijn, er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en door compensatie de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk gewaarborgd blijft.

Conclusie

Er vinden geen werkzaamheden plaats binnen Natura 2000-gebieden. De geplande ruimtelijke ontwikkelingen zijn gericht op natuurontwikkeling, die (indirect) mede ten goede komt aan de instandhoudingsdoelen en kernkwaliteiten van het nabijgelegen Natura 2000-gebied 'Wooldse Veen' (en 'Burlo-Vardingholter Venn').

De plangebieden liggen in de directe omgeving van het Natura 2000-gebied. Hierdoor kunnen er mogelijk verstorende effecten optreden op de aangewezen doelsoorten tijdens de werkzaamheden. Voor het Wooldse Veen is uitsluitend de kamsalamander als doelsoort aangewezen. Binnen de plangebieden wordt geen geschikt leefgebied (voortplantingswater en/of landhabitat) aangetast. Deze soort is niet gevoelig voor verstoring door geluid of optische verstoring (*bron: effectenindicator Natura 2000, Ministerie van Economische Zaken*). Verstoring tijdens de werkzaamheden is dan ook uitgesloten.

De instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied 'Wooldse Veen' komen niet in gevaar door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen in de 4 deelgebieden. Verdere toetsing (voortoets of verslechteringstoets) is niet noodzakelijk voor de geplande natuurontwikkeling.

3 Het ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten bevat twee onderdelen:

- 1) Het raadplegen van de databank van Staring Advies. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken (zoals het Natuurloket) aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.
- 2) Het raadplegen van relevante verspreidingsatlassen op het gebied van flora en fauna. Voor het plangebied zijn de volgende atlassen geraadpleegd:
 - a. Atlas van de flora van Oost-Gelderland
 - b. Atlas van Nederlandse Broedvogels
 - c. Digitale zoogdieratlas van de Zoogdiervereniging VZZ
 - d. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005
 - e. Vissenatlas Gelderland
 - f. De dagvlinders van Nederland
 - g. De Nederlandse libellen

Veldonderzoek

De deelgebieden zijn door een onderzoeker van Staring Advies eenmalig onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Deelgebied	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
J. Stronks	Kottense Veen	13-05-2013	15.00 uur	Zwaar bewolkt, droog, 10 °C, wind 2 Bf
J. Stronks	Aerden Kruijk	12-05-2013	10.30 uur	Zwaar bewolkt, droog, 7 °C, wind 3 Bf
J. Stronks	Schippersbeek	13-05-2013	16.00 uur	Zwaar bewolkt, droog, 10°C, wind 2 Bf
J. Stronks	Bemersbeek	13-05-2013	14.00 uur	Zwaar bewolkt, droog, 11°C, wind 3 Bf

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

3.2.1 Literatuuronderzoek

1. KISAL

In de natuurdatabank KISAL zijn een aantal waarnemingen van beschermde soorten uit het plangebied en de directe omgeving aangetroffen (zie bijlage 3). Het betreft de volgende beschermde soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker complex en koningsvaren.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): gevlekte orchis, jeneverbes, kleine zonnedaauw, klokjesgentiaan, levendbarende hagedis, ronde zonnedaauw, waterdrieblad en wilde gagel.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): boomkikker, das, gewone dwergvleermuis, franjestaart, gladde slang, hazelworm, heikikker, kamsalamander, laatvlieger, poelkikker, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en zandhagedis.
- Flora- en faunawet, tabel vogels (streng beschermd): blauwe reiger, dodaars, houtsnip, klapekster, kuifeend, meerkoet, wilde eend en witgatje.

2. Verspreidingsatlassen

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor de 9 kilometerhokken waarbinnen het plangebied zich bevindt (248-438, 248-437, 249-438, 249-437, 248-436, 249-436, 250-438, 250-437 en 251-438), de aanwezigheid van een aantal beschermde plantensoorten weer. Het betreft de licht beschermde soorten brede wespenorchis, gewone dotterbloem, gewone vogelmelk, kleine maagdenpalm, koningsvaren, slanke sleutelbloem en zwanenbloem (Flora- en faunawet, tabel 1) en de matig beschermde soorten gevlekte orchis, jeneverbes, kleine zonnedaauw, klokjesgentiaan, rietorchis, ronde zonnedaauw, waterdrieblad en wilde gagel (Flora- en faunawet, tabel 2). Zwaar beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 3) zijn niet in de directe omgeving bekend. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande en andere beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier vooral diverse soorten van bos, heide, moeras, open water en het agrarisch gebied. Naast algemene soorten als ekster, gaai, houtduif, Kievit, koolmees, pimpelmees en zwarte kraai zijn een aantal Rode Lijstsoorten aangetroffen in het betreffende atlasblok. Het betreft zowel vogels van het cultuurlandschap, zoals boerenzwaluw, huiszwaluw, kneu, patrijs en ringmus, als soorten van bos, heide en moeras, zoals groene specht, grauwe vliegenvanger, nachtegaal, nachtzwaluw, spotvogel, watersnip en wielewaal. Ook de boomvalk, buizerd, havik, huismus, kerkuil en ransuil, soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zijn in de omgeving van

het plangebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze vogelsoorten voor kunnen komen in het plangebied.

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdierverseniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor de kilometerhokken (248-438, 248-437, 249-438, 249-437, 248-436, 249-436, 250-438, 250-437 en 251-438) waarbinnen het plangebied ligt melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): edelhert en eekhoorn.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): Brandts vleermuis, das, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Amfibieën, reptielen en vissen

De site van RAVON (www.ravon.nl), de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 en de Vissenatlas Gelderland maken voor de directe omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde amfibieënsoorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker complex en kleine watersalamander.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): levendbarende hagedis.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): boomkikker, gladde slang, hazelworm, heikikker, kamsalamander, poelkikker en zandhagedis.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of de bovengenoemde soorten en andere beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft de aanwezigheid van de volgende beschermde ongewervelde dieren in de directe omgeving van het plangebied aangetoond: heideblauwtje, veenhooibeestje, veenbesparelmoervlinder, gevlekte witsnuitlibel en behaarde bosmier. Tijdens het veldonderzoek wordt nagegaan of geschikt leefgebied voor beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig is.

3.2.2 Veldonderzoek

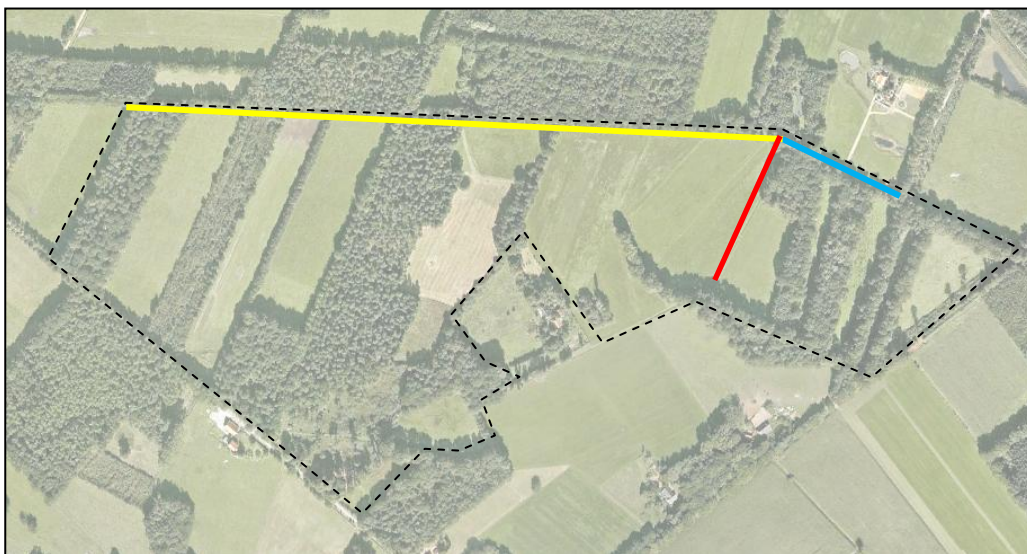
Flora

Kottense Veen

Het deelgebied Kottense Veen betreft drie agrarische percelen met een centraal gelegen bosje. Het meest zuidelijk gelegen perceel betreft een, recent (begin mei) geïnjecteerd, grasland. Het meest oostelijke deel betreft een graanperceel. Het noordelijk deel is een gevarieerd cultuurgrasland. In dit deelgebied zijn geen beschermde florasoorten aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht door het intensieve agrarische gebruik. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid bevestigen dit. In en rond de agrarische percelen groeien voornamelijk algemene gras- en kruidensoorten. In het centraal gelegen bosje groeien soorten van voedselarme omstandigheden, zoals blauwe bosbes en pijpenstrootje. Geschikte groeilocaties voor de, in de literatuurstudie vermelde, beschermde soorten zijn niet aanwezig binnen het plangebied. De genoemde soorten zijn elders, in de omgeving van het plangebied, aangetroffen.

Aerden Kruijk

Dit deelgebied bestaat uit een aantal agrarische percelen. Het gebied kent een afwisseling van open graslandpercelen met bospercelen. Eén perceel is in gebruik als maïsakker. Er liggen een aantal sloten in en langs het gebied. Langs enkele sloten zijn taluds aanwezig met interessante vegetaties. Er groeien onder andere kenmerkende plantensoorten van (hei)schrале omstandigheden en kenmerkende bosflora. De graslandpercelen zijn relatief soortenrijk met veel pinksterbloemen. Langs een sloot aan de oostzijde van het plangebied is de licht beschermde gewone dotterbloem (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen (zie figuur 5). Op de taluds van de sloot langs de zuidzijde van het plangebied zijn de lichtbeschermde slanke sleutelbloem en de gewone dotterbloem aangetroffen (zie figuur 5). Geschikte groeilocaties voor de, in de literatuurstudie vermelde, overige beschermde soorten zijn niet aanwezig binnen het plangebied en worden hier ook niet verwacht. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid bevestigen dit. De genoemde soorten zijn vermoedelijk elders, in de omgeving van het plangebied, aangetroffen.

Figuur 5. Te dempen sloot met gewone dotterbloem en fraaie varen- en mosvegetatie in het talud (blauw) en te dempen sloot met schrale vegetatie in het talud (geel). De gedeeltelijk te dempen sloot met gewone dotterbloem en slanke sleutelbloem (rood).

Schippersbeek

Dit deelgebied kent een afwisseling tussen open agrarische percelen en enkele kleine bosjes en (restanten van) eikensingels. Er staan enkele solitaire zomereiken in het veld. Er bevinden zich enkele ondiepe sloten in en langs het plangebied. De Schippersbeek stroomt door het noordelijk deel van dit gebied. De agrarische percelen zijn deels in gebruik als grasland en deels als maïsakker. In dit deelgebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten worden niet verwacht in het plangebied door het agrarisch gebruik van de percelen en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid bevestigen dit. Geschikte groeilocaties voor de, in de literatuurstudie vermelde, overige beschermde soorten zijn niet aanwezig binnen het plangebied. De genoemde soorten zijn vermoedelijk elders, in de omgeving van het plangebied, aangetroffen.

Bemersbeek

Het deelgebied Bemersbeek betreft een open agrarisch gebied van voornamelijk graslandpercelen. Door dit gebied stroomt de bovenloop van de Osinkbeek. Langs de beek zijn enkele exemplaren van de licht beschermde gewone dotterbloem (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen. Overige beschermde plantensoorten worden niet verwacht in het plangebied door het agrarisch gebruik van de percelen en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid bevestigen dit. Geschikte groeilocaties voor de, in de literatuurstudie vermelde, overige beschermde soorten zijn niet aanwezig binnen het plangebied. De genoemde soorten zijn vermoedelijk elders, in de omgeving van het plangebied, aangetroffen.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom het plangebied een aantal vogelsoorten aangetroffen. Een deel van de aangetroffen soorten broedt vermoedelijk in het plangebied of de directe omgeving.

Kottense Veen

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten aangetroffen in en rondom het plangebied: buizerd, tjiftjaf, gekraagde roodstaart, grasmus, tuinfluiter, spreeuw, Kievit en nijlgans. De percelen die omgevormd worden tot natuur zijn in de huidige situatie geschikt voor enkele algemene weidevogels als Kievit en scholekster en mogelijk voor kwartel, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart en wulp. De omliggende groenstructuren en het nabijgelegen Wooldse Veen zijn geschikte broedlocaties voor diverse andere minder algemene vogelsoorten als grauwe klauwier en roodborsttapuit en soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals boomvalk, buizerd, havik, ransuil en wespandief. Het literatuuronderzoek bevestigt het voorkomen van deze soorten voor de omgeving van het plangebied. In het plangebied zijn deze soorten niet aangetroffen. Er worden in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en/of broedlocaties verwacht van deze soorten. Geschikte broedlocaties ontbreken in het plangebied.

Aerden Kruijk

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten aangetroffen in en rondom het plangebied: pimpelmees, koolmees, grauwe vliegenvanger, boompieper, zwartkop, tuinfluiter, tjiftjaf, fitis, spreeuw, geelgors en vink. Door de afwisseling van open graslandpercelen met bospercelen en singels zijn hier kenmerkende vogelsoorten van halfopen landschap aanwezig, zoals de boompieper, fitis en geelgors. Met name de perceelsranden zijn waardevol voor deze soorten. De omliggende groenstructuren en het nabijgelegen Wooldse Veen zijn geschikte broedgebieden voor diverse andere vogelsoorten, waaronder soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals boomvalk, buizerd, havik, ransuil en wespandief. Het literatuuronderzoek bevestigt het

voorkomen van deze soorten voor de omgeving van het plangebied. In het plangebied zijn deze soorten niet aangetroffen. Er worden in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en/of broedlocaties verwacht van deze soorten. Geschikte broedlocaties ontbreken in de open grasland- en maïspcelen.

Schippersbeek

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten aangetroffen in en rondom het plangebied: boompieper, geelgors, koolmees, tjiftjaf, grasmus, pimpelmees, grote bonte specht, winterkoning, wielewaal en gekraagde roodstaart. De percelen die omgevormd worden tot natuur zijn in de huidige situatie geschikt voor enkele soorten als Kievit, kwartel, scholekster en wulp. Met name de perceelsranden (overgang naar bos en singel) zijn waardevol voor de aangetroffen vogelsoorten. De omliggende groenstructuren zijn geschikte broedgebieden voor diverse minder algemene vogelsoorten zoals roodborsttapuit en soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals boomvalk, buizerd, havik en ransuil. Het literatuuronderzoek bevestigt het voorkomen van deze soorten voor de omgeving van het plangebied. In het plangebied zijn deze soorten niet aangetroffen. In de singels en solitaire bomen zijn geen nesten aangetroffen van soorten die jaarrond beschermd zijn.

Bemersbeek

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten aangetroffen in en rondom het plangebied: geelgors, fazant, witte kwikstaart, nijlgans en grasmus. De percelen die omgevormd worden tot natuur zijn in de huidige situatie geschikt voor enkele algemene soorten als fazant, Kievit en scholekster. Aangrenzende singels en laanbeplantingen zijn geschikt als broedgebied voor diverse soorten. De omliggende groenstructuren zijn geschikte broedgebieden voor diverse andere vogelsoorten, waaronder soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals boomvalk, buizerd, havik en ransuil. Het literatuuronderzoek bevestigt het voorkomen van deze soorten voor de omgeving van het plangebied. In en rondom het plangebied zijn geen nesten aangetroffen van soorten die jaarrond beschermd zijn.

Grondgebonden zoogdieren

Kottense Veen

Tijdens het veldbezoek is de licht beschermde haas (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen in dit deelgebied. In de omgeving van het plangebied zijn de licht beschermde soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel aangetroffen (zie paragraaf 3.2.1.). Het deelgebied is geschikt als leefgebied voor deze en enkele andere algemene zoogdiersoorten als mol, konijn en algemene muizensoorten. De opgaande begroeiingen in en rondom de te vergraven percelen zijn geschikt leefgebied voor de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2). De graslandpercelen zijn verder geschikt als foerageergebied voor de streng beschermde das (Flora- en faunawet, tabel 3). Sporadisch kan een matig beschermde soort als boommarter, edelhert, steenmarter, waterspitsmuis of wild zwijn het plangebied doorkruisen. Het edelhert is in de omgeving van het plangebied waargenomen (zie paragraaf 3.2.1). Het gebied is echter geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Overige matig of streng beschermde zoogdieren worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor matig of streng beschermde (grondgebonden) zoogdieren.

Aerden Kruijk

Tijdens het veldbezoek zijn in dit deelgebied geen (sporen van) grondgebonden zoogdieren aangetroffen. In de omgeving van het plangebied zijn de licht beschermde soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, ree, rosse woelmuis, veldmuis,

vos en wezel aangetroffen (zie paragraaf 3.2.1.). Het deelgebied is geschikt als leefgebied voor deze en enkele andere algemene zoogdiersoorten als mol, konijn en algemene muizensoorten. De opgaande begroeiingen in en rondom de te vergraven percelen zijn geschikt leefgebied voor de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2). De graslandpercelen zijn verder geschikt als foerageergebied voor de streng beschermde das (Flora- en faunawet, tabel 3). Sporadisch kan een matig beschermde soort als boommarter, edelhert, steenmarter, waterspitsmuis of wild zwijn het plangebied doorkruisen. Het edelhert is in de omgeving van het plangebied waargenomen (zie paragraaf 3.2.1). Het gebied is echter geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Overige matig of streng beschermde zoogdieren worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor matig of streng beschermde (grondgebonden) zoogdieren.

Schippersbeek

Tijdens het veldbezoek is het licht beschermde konijn (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen in dit deelgebieden. In de omgeving van het plangebied zijn de licht beschermde soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel aangetroffen (zie paragraaf 3.2.1.). Het deelgebied is geschikt als leefgebied voor deze en enkele andere algemene zoogdiersoorten als mol, konijn en algemene muizensoorten. De opgaande begroeiingen in en rondom de te vergraven percelen zijn geschikt leefgebied voor de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2). De graslandpercelen zijn verder geschikt als foerageergebied voor de streng beschermde das (Flora- en faunawet, tabel 3). Sporadisch kan een matig beschermde soort als boommarter, edelhert, steenmarter, waterspitsmuis of wild zwijn het plangebied doorkruisen. Het edelhert is in de omgeving van het plangebied waargenomen zie paragraaf 3.2.1). Het gebied is echter geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Overige matig of streng beschermde zoogdieren worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor matig of streng beschermde (grondgebonden) zoogdieren.

Bemersbeek

Tijdens het veldbezoek zijn in dit deelgebied geen (sporen van) grondgebonden zoogdieren aangetroffen. In de omgeving van het plangebied zijn de licht beschermde soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel aangetroffen (zie paragraaf 3.2.1.). Het deelgebied is geschikt als leefgebied voor deze en enkele andere algemene zoogdiersoorten als mol, konijn en algemene muizensoorten. De opgaande begroeiingen in en rondom de te vergraven percelen zijn geschikt leefgebied voor de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2). De graslandpercelen zijn verder geschikt als foerageergebied voor de streng beschermde das (Flora- en faunawet, tabel 3). Sporadisch kan een matig beschermde soort als het boommarter, edelhert, steenmarter, waterspitsmuis of wild zwijn het plangebied doorkruisen. Het edelhert is in de omgeving van het plangebied waargenomen (zie paragraaf 3.2.1). Het gebied is echter geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Overige matig of streng beschermde zoogdieren worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor matig of streng beschermde (grondgebonden) zoogdieren.

Vleermuizen

De Zoogdieratlas en natuurdatabank KISAL noemen het voorkomen van de vleermuissoorten Brandts vleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 3.2.1). Diverse oudere bomen in en rondom de 4 deelgebieden zijn geschikt als verblijfplaats voor boombewonende soorten. Verblijfplaatsen van de gebouwde bewonende soorten Brandts vleermuis,

gewone dwergvleermuis en laatvlieger bevinden zich elders in het atlasblok waarbinnen de plangebieden vallen.

Met name de bosranden, singels en laanbeplantingen in en rondom de 4 deelgebieden zijn geschikt foerageergebied voor diverse vleermuissoorten. Er worden geen bomen gekapt waardoor de foeragemogelijkheden aanwezig blijven en mogelijke verblijfplaatsen van boombewonende soorten niet in gevaar komen.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. In de omgeving van de 4 deelgebieden zijn in het recente verleden diverse amfibieën aangetroffen, waaronder de streng beschermde soorten boomkikker, heikikker, kamsalamander en poelkikker (zie paragraaf 3.2.1). De sloten en beeklopen in en rondom de 4 deelgebieden zijn geschikt als voortplantingswater voor enkele algemene, licht beschermde soorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (Flora- en faunawet, tabel 1). Er bevinden zich geen geschikte voortplantingsbiotopen of landhabitats voor streng beschermde amfibieën binnen de grenzen van het plangebied. In de wijde omgeving van het plangebied liggen enkele amfibieënpoolen, vennen en veengebieden die geschikt zijn als voortplantingsbiotoop voor streng beschermde amfibieënsoorten. Er zijn geen waarnemingen van streng beschermde amfibieën bekend uit de het plangebied (zie paragraaf 3.2.1) en worden hier ook niet direct verwacht. Incidenteel doorkruisen van de deelgebieden nabij het Wooldse Veen (Kottense Veen en Aerden Kruijk) door een streng beschermde amfibieënsoort als de heikikker behoort tot de mogelijkheden.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen. In het deelgebied Aerden Kruijk zijn taluds aanwezig die geschikt zijn als leefgebied voor de beschermde soorten levendbarende hagedis (Flora- en faunawet, tabel 2) en de hazelworm (Flora- en faunawet, tabel 3). Het betreft met name de taluds van de te dempen sloot aan de noordzijde van het plangebied (zie figuur 5). Hier is in het verleden de levendbarende hagedis aangetroffen (*meded. J. Stronks*). Het literatuuronderzoek maakt melding van een aantal strikt beschermde reptielensoorten voor de omgeving van de 4 deelgebieden. Met uitzondering van de sloottaluds in het deelgebied Aerden Kruijk zijn er geen geschikte leefgebieden voor deze soorten aanwezig in het plangebied. De soorten zijn vermoedelijk aangetroffen in de nabijgelegen gebieden Wooldse Veen en de Borkense Baan. De waarnemingen uit natuurdatabank KISAL bevestigen het voorkomen van streng beschermde reptielensoorten in deze gebieden.

Vissen

Er heeft geen gericht visonderzoek plaatsgevonden. Enkele watergangen in het plangebied zijn geschikt leefgebied voor de matig beschermde kleine modderkruiper (Flora- en faunawet, tabel 2). Het betreft te dempen en verondiepen watergangen in de deelgebieden Bemersbeek en Schippersbeek. Overige beschermde vissoorten worden niet verwacht. Geschikt leefgebied ontbreekt voor overige beschermde soorten van deze ecologische groep. Het literatuuronderzoek bevestigt dit.

Ongewervelden

Beschermde ongewervelden (dagvlinders/libellen etc.) zijn hier niet aangetroffen. Beschermde ongewervelden worden ook niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Het literatuuronderzoek bevestigt dit. In het nabijgelegen Wooldse Veen komen enkele beschermde ongewervelden voor: behaarde/kale rode bosmier (Flora- en faunawet, tabel 1) heideblauwtje en gevlekte witsnuitlibel (Flora- en faunawet, tabel 3). In het verleden kwamen in dit veengebied de streng beschermde dagvlindersoorten veenbesparelmoervlinder en veenhooibeestje voor.

Populaties van deze soorten zijn hier uitgestorven. Sporadisch kan een heideblauwtje of gevlekte witsnuitlibel de 4 plangebied doorkruisen. In de verschillende bospercelen rondom de te vergraven agrarische percelen kunnen de licht beschermde rode bosmieren aangetroffen worden. Populaties van deze soorten worden niet binnen de te vergraven percelen verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 3). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

De geraadpleegde literatuur vermeldt het voorkomen van een aantal licht en matig beschermde plantensoorten (Flora- en faunawet, tabel 1 en 2) voor de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek is de licht beschermde gewone dotterbloem aangetroffen in de deelgebieden Aerden Kruijk en Bemersbeek. De soort groeit in de taluds van een te dempen sloten en langs de Osinkbeek. Daarnaast zijn er enkele sloottaluds waar in het recente verleden (2011) groeiplaatsen van de slanke sleutelbloem (Flora- en faunawet, tabel 1) en waardevolle vegetaties groeien (zie figuur 5). Voor licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is echter wenselijk om de groeiplaatsen van de gewone dotterbloem, slanke sleutelbloem en waardevolle vegetaties te beschermen, bijvoorbeeld door hier plaatselijk de watergang niet te vergraven.

In de natuurdatabank KISAL en de Atlas van de Flora van Oost-Gelderland zijn in het plangebied geen groeiplaatsen van streng beschermde soorten aangetroffen. Dit wordt bevestigd door het veldbezoek. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringseffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

In de te vergraven percelen zijn geen soorten aangetroffen, waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen en nesten jaarrond beschermd zijn. Er bevinden zich geen geschikte broedgelegenheden voor deze soorten in de te vergraven terreindelen in de 4 deelgebieden. In de directe omgeving van de deelgebieden zijn wel diverse broedgelegenheden voor soorten, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, waardoor verstoring mogelijk is. De versturende graafwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied de licht beschermde soorten haas en konijn (Flora- en faunawet, tabel 1) waargenomen. Te verwachten soorten zijn, met uitzondering van de boommarter, das, edelhert, eekhoorn, steenmarter, waterspitsmuis en wild zwijn, licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Van bovenstaande strikt beschermde soorten worden in de te vergraven terreindelen geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentiële leefgebieden verwacht. Sporadisch kan één van deze strikt beschermde soorten de open percelen doorkruisen. De omliggende houtige beplantingen (bossen, singels en lanen) zijn geschikt leefgebied voor de das, boommarter en steenmarter. Er worden echter geen bomen gekapt en er vinden geen graafwerkzaamheden in de omliggende houtige beplantingen plaats, waardoor er geen verblijfplaatsen (boomnesten) verloren gaan.

Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. *Zijn er gebouwen?*

Nee → Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

2. *Zijn er bomen?*

Ja

Zijn er (zichtbare) holtes, spleten, scheuren, losse bast in de boom (bomen)?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3. *Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?*

Nee → Nader onderzoek naar foeragegebieden en routes van vleermuizen is niet noodzakelijk.

Uit het bronnenonderzoek zijn waarnemingen van een aantal vleermuissoorten bekend geworden, waarvan een aantal boombewonende soorten. Binnen de te vergraven agrarische percelen zijn geen verblijfplaatsen, vliegroutes of essentiële foerageergebieden te verwachten. De geplande ingreep heeft echter geen negatief effect op de vleermuissoorten, doordat er geen bomen gekapt worden. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Overige diersoorten

Amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet aangetroffen. Voor de, in de literatuur vermelde, licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast kunnen er een aantal streng beschermde soorten verwacht worden in (delen van) het plangebied.

Hazelworm en levendbarende hagedis

In het deelgebied Aerden Kruijk zijn taluds aanwezig die geschikt zijn als leefgebied voor de beschermde soorten levendbarende hagedis (Flora- en faunawet, tabel 2) en de hazelworm (Flora- en faunawet, tabel 3). Het betreft met name de taluds van de (mogelijk) te dempen sloot aan de noordzijde van het plangebied (zie figuur 5). Hier is in het verleden de levendbarende hagedis aangetroffen (*meded. J. Stronks*). Wanneer de taluds van deze watergang vergraven worden, kunnen leefgebieden van deze soorten vernietigd worden en individuen verwond raken of gedood worden. Wanneer deze terreindelen vergraven worden is gericht onderzoek noodzakelijk om te bepalen of het deelgebied nog als leefgebied gebruikt wordt door deze beschermde soorten. Wanneer de watergang gedempt kan worden zonder de taluds te vergraven of geheel behouden kan blijven wordt geen schade aan beschermde soorten of leefgebieden verwacht. Dan is aanvullend onderzoek naar de hazelworm en levendbarende hagedis niet noodzakelijk.

Onderzoeksmethode hazelworm en levendbarende hagedis

Voor hazelworm dienen platen uitgelegd te worden die door de hazelworm gebruikt worden als schuilgelegenheid en opwarmplek. Voor het inventariseren van de hazelworm, die slechts zelden open en bloot zonnend is aan te treffen, is dit een beproefde methode. Eerst zal er op kansrijke plekken gezocht worden voor hazelwormen en worden platen uitgelegd. Gedurende aansluitende onderzoeksronden dienen de uitgelegde platen omgedraaid te worden om te kijken of zich er hazelwormen onder bevinden. De veldinventarisatie dient gedurende de voorjaar- en zomerperiode (april t/m september) uitgevoerd te worden.

Voor de levendbarende hagedis dienen de potentieel geschikte terreindelen middels een visuele inspectie onderzocht worden. De meest gunstige periode hiervoor is het vroege voorjaar (maart – april), wanneer de hagedissen relatief veel tijd besteden aan het opwarmen. De dieren zijn dan gedurende de ochtend, bij gunstige weersomstandigheden (zon, weinig tot geen wind) het best waar te nemen. In deze periode dienen 2 veldbezoeken plaats te vinden.

Kleine modderkruiper

Enkele watergangen in het plangebied zijn geschikt leefgebied voor de matig beschermde kleine modderkruiper (Flora- en faunawet, tabel 2). Het betreft de te dempen en verondiepen watergangen in de deelgebieden Bemersbeek en Schippersbeek. Wanneer deze watergangen gedempt worden, kunnen leefgebieden van de kleine modderkruiper vernietigd worden en individuen gedood worden. Wanneer deze watergangen dempt worden is gericht onderzoek noodzakelijk om te bepalen of het deelgebied als leefgebied gebruikt wordt door deze beschermde soort. Wanneer de watergang niet gedempt wordt, wordt geen schade aan de kleine modderkruiper verwacht. Dan is aanvullend onderzoek niet noodzakelijk.

Onderzoeksmethode kleine modderkruiper

De ondiepe wateren dienen eenmaal middels de schepnetmethode steekproefsgewijs bevestigd te worden. Dit onderzoek kan het gehele seizoen, met uitzondering van perioden met strenge vorst, uitgevoerd worden.

Gezien het ontbreken van voortplantingswater en geschikt leefgebied zijn overige zwaar beschermde amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden niet te verwachten in het plangebied.

Ongewervelden

In het nabijgelegen Wooldse Veen komen enkele beschermde ongewervelden voor: behaarde/kale rode bosmier (Flora- en faunawet, tabel 1) heideblauwtje en gevlekte witsnuitlibel (Flora- en faunawet, tabel 3). Sporadisch kan een heideblauwtje of gevlekte witsnuitlibel de 4 plangebied doorkruisen. In de verschillende bospercelen rondom de te vergraven agrarische percelen kunnen de licht beschermde rode bosmieren aangetroffen worden. Populaties van deze soorten worden niet binnen de te vergraven percelen verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

Zoogdieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Amfibieën

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Wanneer enkele slootaluds in het deelgebied Aerden Kruijk vergraven worden is nader onderzoek voor de hazelworm en levendbarende hagedis noodzakelijk. Wanneer deze terreindelen niet vergraven worden is geen nader onderzoek nodig.

Vissen

Wanneer de sloten gedempt worden in de deelgebieden Bemersbeek en Schippersbeek is nader onderzoek naar de kleine modderkruiper noodzakelijk. Wanneer deze sloten niet gedempt worden is geen nader onderzoek nodig.

Overige diersoorten

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie BBL-percelen Winterswijk trekken we de volgende conclusie:

Wanneer enkele sloten gedempt worden en taluds vergraven worden is aanvullend onderzoek noodzakelijk voor de hazelworm, kleine modderkruiper en levendbarende hagedis.

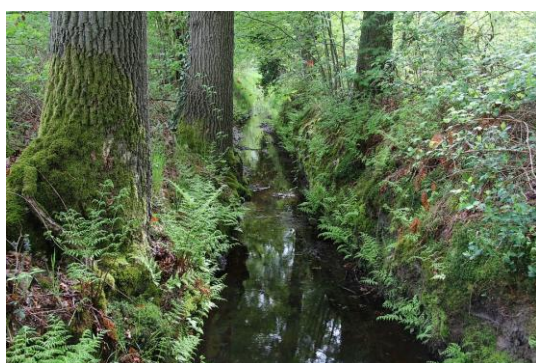
Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is **niet** noodzakelijk voor overige soortgroepen.

Bijlage 1 Impressie plangebied

Deelgebied Kottense Veen

Deelgebied Aerden Kruijk

Deelgebied Schippersbeek

Deelgebied Bemersbeek

Bijlage 2 Instandhoudingsdoelstellingen Wooldse Veen

Habitattypen

H7120 Aangetaast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is

Doel: Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype H7110 is toegestaan.

Toelichting: Het habitatype herstellende hoogvenen bevindt zich ten dele aan Duitse zijde. Hoogveenherstel vindt reeds plaats in de kern van het gebied. Het habitatype herstellende hoogvenen kan zich op termijn (ten dele) ontwikkelen naar habitatype H7110 actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A). Herstel van de hydrologie aan Duitse zijde is waarschijnlijk een belangrijke voorwaarde voor succes. De heidevegetaties en de bossen op het verdroogde hoogveen worden niet tot habitattypen H4010 vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) en H91D0 hoogveenbossen gerekend, maar maken onderdeel uit van herstellende hoogvenen.

H91D0 *Veenbossen

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype hoogveenbossen is belangrijk in de overgangszone naar het beekdal. De bossen op het verdroogde hoogveen worden niet tot habitatype H91D0 hoogveenbossen gerekend, maar maken onderdeel uit van habitatype H7120 herstellende hoogvenen.

Soorten

H1166 Kamsalamander

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: De soort komt in een brede ring rondom Winterswijk voor. Het leefgebied betreft grotendeels kleinschalig agrarisch gebied dat buiten het Natura 2000 gebied ligt. De betekenis van het gebied voor de kamsalamander is relatief gering. De randen van het veengebied en het omliggende boerenland herbergen geschikt landhabitat en voortplantingswateren. In de (potentiële) voortplantingswateren is de soort niet aangetroffen. Met name het landhabitat is van belang voor de overwintering van kamsalamanders uit de direct omgeving.

Complementaire doelen

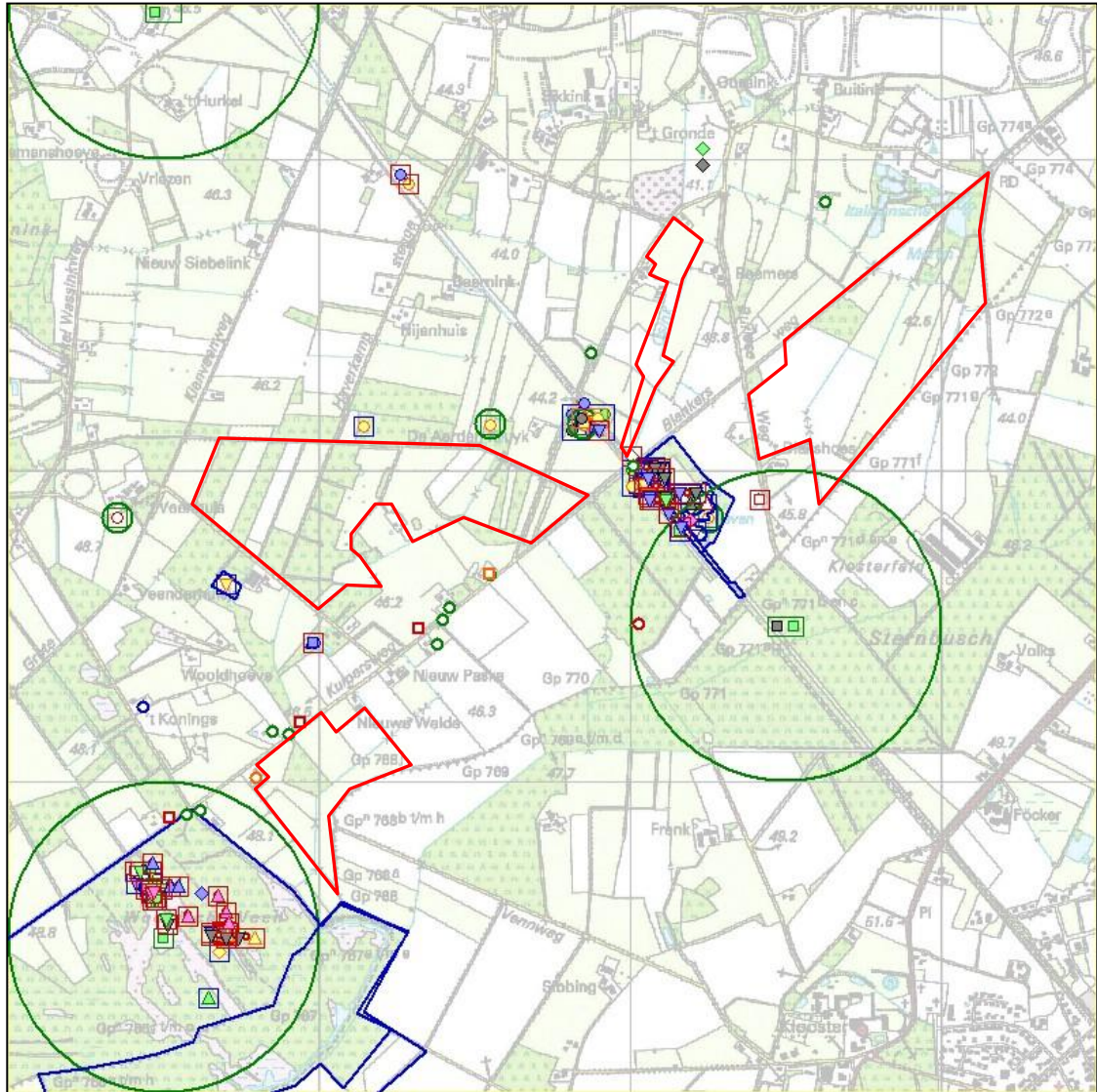
Habitattypen

H7110 *Actief hoogveen

Doel: Ontwikkeling habitatype actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A).

Toelichting: Het habitatype actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A) kan weer hersteld worden door middel van kwaliteitsverbetering van habitatype H7120 herstellende hoogvenen.

Bijlage 3 KISAL

● Bruine kikker	● Groene kikker complex	● Kamsalamander	● Poelkikker
● Bastaardkikker	○ Gewone pad	■ Boomkikker	■ Heikikker
■ Levendbarende hagedis	■ Zandhagedis	□ Hazelworm	▼ Gladde slang
▼ Gevlekte orchis	▼ Kleine zonnedauw	▼ Klokjesgentiaan	▼ Ronde zonnedauw
▼ Wilde gagel	▲ Koningsvaren	▲ Waterdrieblad	▲ Jeneverbes
▲ Klapekster	▲ Blaauwe Reiger	▲ Wilde Eend	◆ Meerkoet
◆ Dodaars	◆ Houtsnip	◆ Kuiteend	◆ Witgatje
◆ BERPJE	● Das	● Franjestaart	● Ruige dwergvleermuis
● Dwergvleermuis	■ Rosse vleermuis	■ Laatvlieger	

Bijlage 4 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

stichting staring advies

Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem

T 0314 641910
F 0314 641909

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

